

*Izvještaj o radu
Kancelarije zastupnika Crne Gore
pred Evropskim sudom za ljudska prava u Strazburu
za period januar - jun 2025. godine*

I UVOD	4
II MEĐUNARODNOPRAVNI POSTUPCI PROTIV CRNE GORE PRED EVROPSKIM SUDOM ZA LJUDSKA PRAVA U PERIODU JANUAR - JUN 2025. GODINE	6
III PRESUDE I ODLUKE EVROPSKOG SUDA ZA LJUDSKA PRAVA DONIJETE/OBJAVLJENE PROTIV CRNE GORE U PERIODU JANUAR - JUN 2025. GODINE	8
IV POSTUPAK IZVRŠENJA PRESUDA I ODLUKA EVROPSKOG SUDA ZA LJUDSKA PRAVA DONIJETIH PROTIV CRNE GORE.....	9
1. Presude protiv Crne Gore pod nadzorom Komiteta ministara Savjeta Evrope.....	10
2. Odluke protiv Crne Gore pod nadzorom Komiteta ministara Savjeta Evrope.....	11
3. Poseban osvrt na izvršenje sedam presuda i jedne odluke Evropskog suda za ljudska prava koje se odnose na potraživanja bivših radnika privrednog društva „Radoje Dakić“ AD Podgorica - u stečaju	11
4. Isplata naknada nematerijalne i materijalne štete po presudama i odlukama Evropskog suda za ljudska prava donijetih/objavljenih protiv Crne Gore u periodu januar - jun 2025. godine.....	12
5. Izrada Akcionih planova i Akcionih izvještaja	13
V AKTIVNOSTI KANCELARIJE ZASTUPNIKA U CILJU AFIRMACIJE LJUDSKIH PRAVA I SLOBODA I PREVENCIJE NJIHOVOG KRŠENJA.....	16
1. Prevođenje i diseminacija presuda/odluka Evropskog suda za ljudska prava donijetih u odnosu na Crnu Goru.....	16
2. Radna posjeta Odjeljenja za izvršenje presuda Evropskog suda za ljudska prava Crnoj Gori	17
3. Pripreme i sprovođenje aktivnosti u okviru predsjedavanja Crne Gore Komitetom ministara Savjeta Evrope u periodu novembar 2026 – maj 2027.godine.....	18
4. Predavanja.....	19
5. Članstvo u radnim grupama Savjeta Evrope.....	19

6. Članstvo u Mreži koordinatora postupka izvršenja (Execution Coordinators Network - ExCN)	19
7. Ostale aktivnosti.....	20
VI PREPORUKE I ZAKLJUČCI.....	20
1. Preporuke	20
2. Zaključci	22

I UVOD

U skladu sa Zakonom o zastupniku Crne Gore pred Evropskim sudom za ljudska prava („Službeni list CG“ br. 26/2025) zastupnik zastupa Crnu Goru pred Evropskim sudom za ljudska prava u skladu sa Evropskom konvencijom o ljudskim pravima (u daljem tekstu: „Konvencija“) i dodatnim protokolima uz Konvenciju, a izvještaj o svom radu zastupnik podnosi Vladi Crne Gore svakih šest mjeseci.

U skladu sa citiranim Zakonom, dostavlja se Vladi Crne Gore na razmatranje Izvještaj o radu Kancelarije zastupnika Crne Gore pred Evropskim sudom za ljudska prava (u daljem tekstu: „Kancelarija zastupnika“) za period januar-jun 2025. godine.

U izvještaju je sadržan pregled:

- aktuelnih međunarodnopravnih postupaka protiv Crne Gore pred Evropskim sudom za ljudska prava;
- presuda Evropskog suda za ljudska prava donijetih protiv Crne Gore u periodu januar - jun 2025. godine;
- odluka Evropskog suda za ljudska prava objavljenih protiv Crne Gore u periodu januar - jun 2025. godine;
- postupka izvršenja presuda i odluka Evropskog suda za ljudska prava donijetih protiv Crne Gore;
- aktivnosti Kancelarije zastupnika u cilju afirmacije ljudskih prava i sloboda i prevencije njihovog kršenja; i
- preporuka i zaključaka.

U skladu sa Konvencijom, Poslovníkom Evropskog suda za ljudska prava i Zakonom o zastupniku Crne Gore pred Evropskim sudom za ljudska prava, zastupnik Crne Gore je nadležan da zastupa državu, odnosno sve državne organe, u postupcima koji se pokreću predstavkom pred Evropskim sudom za ljudska prava. U tim postupcima, zastupnik pruža sveobuhvatnu pravnu odbranu, analizom predstavljenih dokumenata koji se dostavljaju od strane Evropskog suda za ljudska prava, pribavljanjem izjašnjenja nadležnih državnih organa koji su obuhvaćeni pritužbama i pripremanjem pisanih izjašnjenja u vezi sa predmetom koji je iznijen pred Evropskim sudom za ljudska prava.

Pored navedenog, zastupnik je nadležan za koordinisanje postupkom izvršenja presuda i odluka koje je Evropski sud za ljudska prava donio u odnosu na Crnu Goru, što podrazumijeva tijesnu

saradnju sa ostalim državnim organima, kako bi se ispravila povreda ljudskog prava i/ili slobode koja je utvrđena presudom Evropskog suda za ljudska prava, ali i spriječile buduće slične povrede. O svim mjerama preduzetim na nacionalnom nivou u cilju blagovremenog izvršenja presuda i odluka Evropskog suda za ljudska prava zastupnik dostavlja Akcione planove i Akcione izvještaje Komitetu ministara Savjeta Evrope, koji vrši nadzor nad ovim postupkom u skladu sa članom 46 Konvencije.

Prema godišnjem izvještaju Evropskog suda za ljudska prava za 2024. godinu, država Crna Gora se nalazila na četvrtom mjestu među državama članicama Savjeta Evrope po broju podnijetih predstavki tom sudu u odnosu na broj stanovnika (indeks za Crnu Goru je 2.08, dok je prosječan indeks država članica Savjeta Evrope za 2024. godinu 0.34).

Posebno treba naglasiti, a što će biti detaljno pojašnjeno u ovom izvještaju, da je tokom izvještajnog perioda nastavljen trend povećanja broja predstavki (predmeta) koje su komunicirane Kancelariji zastupnika od strane Evropskog suda za ljudska prava na izjašnjenje (30 predstavki), a takođe je tokom izvještajnog perioda, a u odnosu na isti period prošle godine, povećan i ukupan broj presuda/odluka (1 presuda i 11 odluka) koje je Evropski sud za ljudska prava donio/objavio u odnosu na Crnu Goru.

Kancelarijom zastupnika od 2. februara 2024. godine rukovodi zastupnica g-đa Katarina Peković, kojoj u radu pomaže jedna samostalna savjetnica I - pravnica, dvije samostalne savjetnice I - prevodioci, samostalna referentkinja - tehnička sekretarka i samostalni referent (dostavljač-vozač), dok su sistematizovana, a upražnjena tri radna mjesta: samostalni/a savjetnik/ca I (pravnik/ca), samostalni/a savjetnik/ca II (pravnik/ca) i samostalni/a savjetnik/ca III (pravnik/ca).

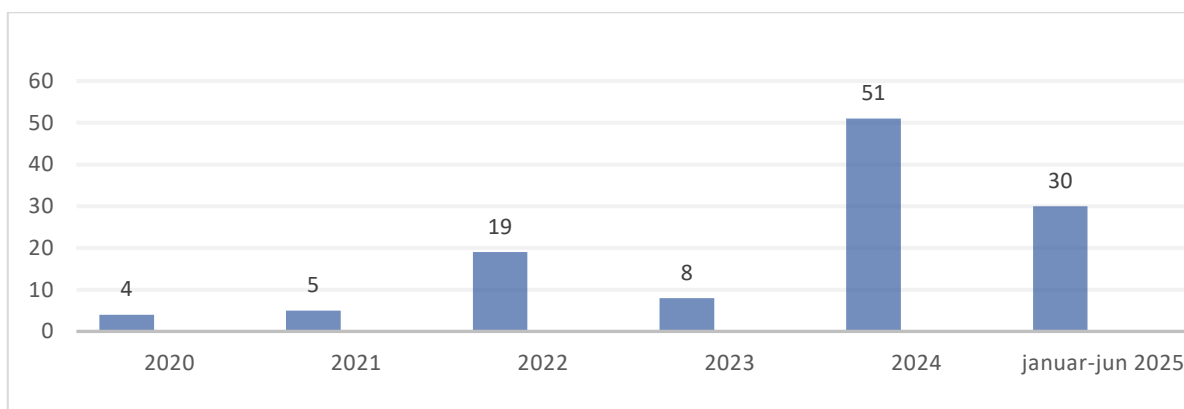
Imajući u vidu povećan broj kako repetitivnih, tako i izuzetno složenih predmeta u zastupanjima i izvršenjima, specifičnost postupaka koji se primjenjuju u radu, kratkih rokova i očekivanog priliva predmeta u narednim godinama, te da poslovi izvršenja presuda/odluka Evropskog suda za ljudska prava zahtijevaju koordinaciju sa drugim državnim organima, poznavanje Konvencije, prakse Evropskog suda za ljudska prava, kao i rada Komiteta ministara Savjeta Evrope, i da izrada Akcionih planova i Akcionih izvještaja zahtijeva određene vještine i gore navedena znanja, to je neophodno u najkraćem roku ojačati kapacitet Kancelarije zastupnika popunjavanjem sistematizovanih, a upražnjenih radnih mjesta.

II MEĐUNARODNOPRAVNI POSTUPCI PROTIV CRNE GORE PRED EVROPSKIM SUDOM ZA LJUDSKA PRAVA U PERIODU JANUAR - JUN 2025. GODINE

Tokom izvještajnog perioda, nastavljen je trend povećanja broja predstavki (predmeta) koje su komunicirane Kancelariji zastupnika od strane Evropskog suda za ljudska prava na izjašnjenje. Evropski sud za ljudska prava, u izvještajnom periodu, komunicirao je Kancelariji zastupnika ukupno **30 predstavki (predmeta)** protiv Crne Gore koje su obuhvatale ukupno **29 lica** (23 fizička lica i 6 pravnih lica).

Na dan 30. jun 2025. godine u radu Kancelarije zastupnika je ukupno **48 predstavki (predmeta)** koje obuhvataju ukupno **41 lice** (33 fizička lica i 8 pravnih lica).

Broj predstavki (predmeta) komuniciranih Kancelariji zastupnika na izjašnjenje u posljednjih pet godina

Oko 63% komuniciranih predstavki (predmeta) odnosilo se na navodnu povredu prava na pravično suđenje zbog dužine trajanja postupaka pred Ustavnim sudom Crne Gore (**19 predstavki (predmeta)**).

Preostalih **11 komuniciranih predstavki (predmeta)**, između ostalog, odnosilo se na:

- navodnu povredu prava na pravično suđenje zbog neizvršenja odluke Ustavnog suda Crne Gore donijete u korist podnosioca predstavke (1 predstavka);
- navodnu povredu prava na pravično suđenje zbog navodne nepravičnosti postupka izbora troje sudija Ustavnog suda Crne Gore i u vezi sa tim navodnu povredu prava na djelotvorni

pravni lijek, jer je Ustavni sud Crne Gore odbacio ustavnu žalbu podnositeljke predstavke zbog prethodnog neiscrpljivanja djelotvornih pravnih sredstava (1 predstavka);

- navodnu povredu prava na slobodu izražavanja zbog izricanja podnosiocu predstavke novčane kazne u krivičnom postupku tokom kojeg je on pokušao da proceduralno interveniše i da podnese prigovor i navodnu povredu prava na pravično suđenje zbog navodne pristrasnosti sudova koji su ga novčano kaznili i nedovoljnog obrazloženja njihovih odluka o tome (3 predstavke);

- navodnu povredu prava na pravično suđenje zbog nemogućnosti pristupa sudu i navodnu povredu prava na djelotvorni pravni lijek u vezi sa tim (6 predstavki).

Pored navedenih predavki (predmeta) koje su komunicirane Kancelariji zatsupnika u izvještajnom periodu, aktivnih predmeta u radu Kancelarije zastupnika je još **18**, koji se odnose na:

- navodnu povredu prava na slobodu i sigurnost zbog lišavanja slobode podnosioca predstavke i određivanja pritvora istom (1 predstavka);

- navodnu povredu prava na pravično suđenje zbog ponavljanja obrazloženja u odlukama Apelacionog suda Crne Gore o ispunjenosti uslova za pokretanje stečajnog postupka, koja obrazloženja su bila u suprotnosti sa nalazima Ustavnog suda Crne Gore o tom pitanju, i navodnu povredu prava na imovinu usljed pokretanja i sprovođenja stečajnog postupka suprotno nalazima Ustavnog suda Crne Gore, u toku kojeg stečajnog postupka je prodana imovina podnosioca predstavke (1 predstavka);

- navodnu povredu procesnog aspekta člana 3 (zabrana mučenja) Konvencije zbog nedostatka djelotvorne istrage o zlostavljanju podnosioca predstavke od strane policijskih službenika (1 predstavka);

- navodnu povredu prava na pravično suđenje i prava na slobodu izražavanja zbog odbijanja nadležnih državnih organa da podnosiocu predstavke dostave tražene informacije i to na osnovu odluka koje navodno nisu bile obrazložene i donijete u skladu sa zakonom (7 predstavki); i

- navodnu povredu prava na pravično suđenje zbog prekomjerne dužine trajanja postupaka pred Ustavnim sudom Crne Gore (8 predstavki).

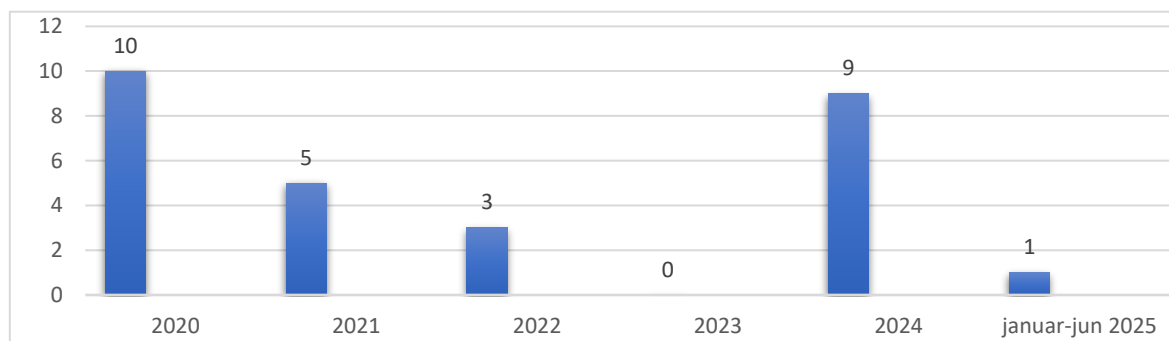
III PRESUDE I ODLUKE EVROPSKOG SUDA ZA LJUDSKA PRAVA DONIJETE/OBJAVLJENE PROTIV CRNE GORE U PERIODU JANUAR - JUN 2025. GODINE

Tokom izvještajnog perioda, Evropski sud za ljudska prava je donio **1 presudu** i objavio **11 odluka** protiv Crne Gore.

A) Presude

Tokom izvještajnog perioda Evropski sud za ljudska prava donio je **1 presudu** protiv Crne Gore kojom je utvrđena povreda člana 6 stav 1 Konvencije (pravo na pravično suđenje) zbog prekomjerne dužine trajanja postupka pred Ustavnim sudom Crne Gore.

Broj presuda Evropskog suda za ljudska prava donijetih protiv Crne Gore u posljednjih pet godina

B) Odluke

Evropski sud za ljudska prava je tokom izvještajnog perioda objavio **11 odluka** protiv Crne Gore (**koje obuhvataju ukupno 43 lica**), od kojih je u **10 odluka** predstavke izbrisao sa liste predmeta, jer su podnosioci predstavki i država Crna Gora, kao strane u sporu, ili postigli prijateljska poravnanja zasnovana na poštovanju ljudskih prava zajemčenih Konvencijom i Protokolima uz nju ili je država Crna Gora dostavila Evropskom sudu za ljudska prava jednostranu deklaraciju kojom je priznala povredu ljudskog prava i/ili slobode zajemčenog Konvencijom, dok je u **1 odluci** predstavku odbacio kao neprihvatljivu zbog nepoštovanja roka od četiri mjeseca za podnošenje predstavke.

Od navedenih **11 odluka**:

- **10 odluka** (koje obuhvataju ukupno 42 lica) odnose se na povredu prava na pravično suđenje zbog prekomjerne dužine trajanja postupaka pred Ustavnim sudom Crne Gore (*Golubović protiv Crne Gore*, broj predstavke 22190/22, *Terzić i drugi protiv Crne Gore*, broj predstavke 10054/24, *Bijelić protiv Crne Gore*, broj predstavke 9729/23, *Gardašević protiv Crne Gore*, broj predstavke 51098/22, *Vujović i drugi protiv Crne Gore*, broj predstavki 23862/23, 24674/23, 36377/23, *Bulatović protiv Crne Gore*, broj predstavke 27111/23, *Bajrović i drugi protiv Crne Gore*, broj predstavki 28019/21, 16923/22, 25728/23, 25729/23, 30420/22, 12757/23, *Kovačević i drugi protiv Crne Gore*, broj predstavke 30824/23, *Vesta Nuova doo protiv Crne Gore*, broj predstavke 25359/23 i *Terzić protiv Crne Gore*, broj predstavke 4842/24); i

- **1 odluka** (koja obuhvata 1 lice) odnosi se na povredu prava na pravično suđenje zbog ponovljenih i nedovoljnih obrazloženja Višeg suda u Podgorici prilikom odlučivanja da se zamrznu bankovni računi podnosioca predstavke i da mu se zabrani raspolaganje imovinom u Crnoj Gori, uprkos dvije odluke Ustavnog suda Crne Gore kojima je utvrđena povreda u tom smislu (*Dumortier protiv Crne Gore*, broj predstavke 34894/22).

IV POSTUPAK IZVRŠENJA PRESUDA I ODLUKA EVROPSKOG SUDA ZA LJUDSKA PRAVA DONIJETIH PROTIV CRNE GORE

Postupak izvršenja presuda i odluka Evropskog suda za ljudska prava podrazumijeva, kako isplatu iznosa koji su dosuđeni od strane Evropskog suda za ljudska prava na ime naknade materijalne i nematerijalne štete zbog utvrđenih povreda Konvencije, tako i preduzimanje drugih individualnih i/ili generalnih mjera koje imaju za cilj da isprave utvrđenu povredu i da spriječe eventualne buduće slične povrede Konvencije na domaćem nivou. Izvršenje presuda i odluka Evropskog suda za ljudska prava nadzire Komitet ministara Savjeta Evrope (u daljem tekstu: „Komitet ministara“), a u zavisnosti od prirode utvrđene povrede i drugih okolnosti slučaja, nadzor koji vrši Komitet ministara može biti standardni ili pojačan.

Izvršenje najvećeg broja presuda nalazi se pod **standardnim nadzorom**, dok presude čije je izvršenje pod **pojačanim nadzorom** otkrivaju sistemske probleme u pravnom sistemu određene države i zahtijevaju preduzimanje hitnih mjera od strane nadležnih državnih organa u cilju ispravljanja utvrđene povrede.

Sve mjere preduzete na nacionalnom nivou u cilju izvršenja presuda i odluka Evropskog suda za ljudska prava sadržane su u Akcionim planovima i Akcionim izvještajima koje zastupnik u propisanim vremenskim intervalima dostavlja Odjeljenju za izvršenje presuda Evropskog suda za ljudska prava i Komitetu ministara na ocjenu.

1. Presude protiv Crne Gore pod nadzorom Komiteta ministara Savjeta Evrope

Na dan 30. jun 2025. godine izvršenje **14 presuda** protiv Crne Gore je pod nadzorom Komiteta ministara, od čega se izvršenje **7 presuda** (u odnosu na generalne mjere) nalazi pod **pojačanim nadzorom**, a izvršenje preostalih **7 presuda** pod **standardnim nadzorom**.

Pod **pojačanim nadzorom** nalazi se izvršenje 7 presuda (u odnosu na generalne mjere) u kojima je utvrđena povreda prava na pravično suđenje iz člana 6 Konvencije i prava na imovinu iz člana 1 Protokola br. 1 uz Konvenciju zbog neizvršenja domaćih pravosnažnih i izvršnih odluka donijetih u korist 605 bivših radnika privrednog društva „Radoje Dakić“ AD Podgorica - u stečaju a protiv navedenog privrednog društva (*Dedić i drugi protiv Crne Gore*, broj predstavke 4847/20, *Adrović i drugi protiv Crne Gore*, broj predstavke 8318/20, *Bešović i drugi protiv Crne Gore*, broj predstavke 21601/20, sve pravosnažne 11. aprila 2024. godine, *Boljević i drugi protiv Crne Gore*, broj predstavke 21609/20, *Božović i drugi protiv Crne Gore*, broj predstavke 42403/20, *Abdović i drugi protiv Crne Gore*, broj predstavke 21614/20, sve pravosnažne 25. aprila 2024. godine, i *Živaljević i drugi protiv Crne Gore*, broj predstavke 55668/19, pravosnažna 18. jula 2024. godine).

Pod **standardnim nadzorom** nalazi se izvršenje 7 presuda koje se odnose na:

- zlostavljanje od strane policijskih službenika i nedostatak djelotvorne istrage u vezi sa tim (*Siništaj i drugi protiv Crne Gore*, broj predstavke 1451/10, pravosnažna 2. maja 2016. godine);
- loše uslove u pritvoru i nepoštovanje zakonskih rokova za produženje pritvora i nedostatak dovoljnih razloga za produženje pritvora (*Bigović protiv Crne Gore*, broj predstavke 48343/16, pravosnažna 19. juna 2019. godine);
- kontinuiranu nedjelotvornost istrage o zlostavljanju od strane policijskih službenika nakon što su utvrđene povrede materijalne i procesne prirode člana 3 (zabrana mučenja) Konvencije od strane Ustavnog suda Crne Gore (*Baranin i Vukčević protiv Crne Gore*, broj predstavki 24655/18 i 24656/18, pravosnažna 11. juna 2021. godine);

- prekomjernu dužinu trajanja postupka pred Ustavnim sudom Crne Gore (*Siništaj protiv Crne Gore*, broj predstavke 31529/15, pravosnažna 23. septembra 2021. godine);
- nedostatak mehanizma na nacionalnom nivou za ujednačavanje sudske prakse u predmetima u kojima Vrhovni sud Crne Gore, usljed primjene pravila za dozvolu revizije *ratione valoris*, nije nadležan da meritorno odlučuje (*Bagoje protiv Crne Gore*, broj predstavke 2890/21, pravosnažna 15. februara 2024. godine);
- neizvršenje pravosnažne sudske presude i konačnih odluka upravnih organa donijetih u korist podnosioca predstavke 2010. godine, koje se odnose na uklanjanje nezakonito izgrađenih objekata na katastarskim parcelama u njegovom suvlasništvu (*Vlahović protiv Crne Gore*, broj predstavke 62444/10, pravosnažna 24. juna 2024. godine); i
- prekomjernu dužinu trajanja postupka pred Ustavnim sudom Crne Gore (*Novosel protiv Crne Gore*, broj predstavke 51894/22, pravosnažna 13. februara 2025. godine).

2. Odluke protiv Crne Gore pod nadzorom Komiteta ministara Savjeta Evrope

Na dan 30. jun 2025. godine izvršenje **10 odluka** donijetih protiv Crne Gore nalazi se pod standardnim nadzorom Komiteta ministara, a koje odluke su objavljene sve u periodu januar - jun 2025. godine.

3. Poseban osvrt na izvršenje sedam presuda i jedne odluke Evropskog suda za ljudska prava koje se odnose na potraživanja bivših radnika privrednog društva „Radoje Dakić“ AD Podgorica - u stečaju

Izvršenje sedam presuda Evropskog suda za ljudska prava koje su donijete i postale pravosnažne u aprilu i julu 2024. godine, kao i jedne odluke Evropskog suda za ljudska prava objavljene u oktobru 2024. godine, a koje se odnose na 606 bivših radnika privrednog društva „Radoje Dakić“ AD Podgorica - u stečaju predstavljalo je složen proces, jer je državi Crnoj Gori naloženo da u roku od tri mjeseca od dana donošenja predmetnih presuda i odluke Evropskog suda za ljudska prava izvrši pravosnažne i izvršne odluke domaćih sudova donijete u korist navedenih radnika, a protiv navedenog privrednog društva, koje odluke domaćih sudova više od deset godina nisu izvršene na nacionalnom nivou ni u izvršnom ni u stečajnom postupku koji se vodi u odnosu na navedeno privredno društvo, te imajući u vidu obimnost dokumentacije koja je sastavni dio stečajnog postupka i veliki broj radnika i njihova ukupna višemilionska potraživanja.

Komitet ministara je na 1531. sastanku održanom u Strazburu u periodu od 10. do 12. juna 2025. godine donio Rezoluciju kojom je zatvorio nadzor nad izvršenjem individualnih mjera iz navedenih sedam presuda i jedne odluke Evropskog suda za ljudska prava, konstatujući da je država Crna Gora u potpunosti izvršila odluke domaćih sudova donijete u korist podnosilaca predstavki - bivših radnika navedenog privrednog društva.

Naime, država Crna Gora je u postupku izvršenja navedenih sedam presuda i jedne odluke Evropskog suda za ljudska prava, u roku od 3 mjeseca od dana donošenja istih, isplatila 606 bivših radnika navedenog privrednog društva u ukupnom iznosu od 6.305.099,22 €, koji se odnosi na njihova potraživanja po osnovu pravosnažnih i izvršnih odluka domaćih sudova, dok je u cilju izmirenja potraživanja preostalih 1500 bivših radnika navedenog privrednog društva, koji nijesu podnijeli predstavke Evropskom sudu za ljudska prava, država Crna Gora deponovala na račun Privrednog suda Crne Gore iznos od 7.787.128,09 €.

Komitet ministara pozdravio je navedene mjere i pohvalio njihovo brzo preduzimanje od strane države Crne Gore. Navedene mjere preduzete su u skladu sa zaključcima Vlade Crne Gore, donijetim na prijedlog Kancelarije zastupnika, a realizovane su zajedničkom saradnjom Kancelarije zastupnika, Ministarstva finansija Crne Gore, Ministarstva pravde Crne Gore, Zaštitnika imovinsko-pravnih interesa Crne Gore, Privrednog suda Crne Gore i stečajne uprave navedenog privrednog društva.

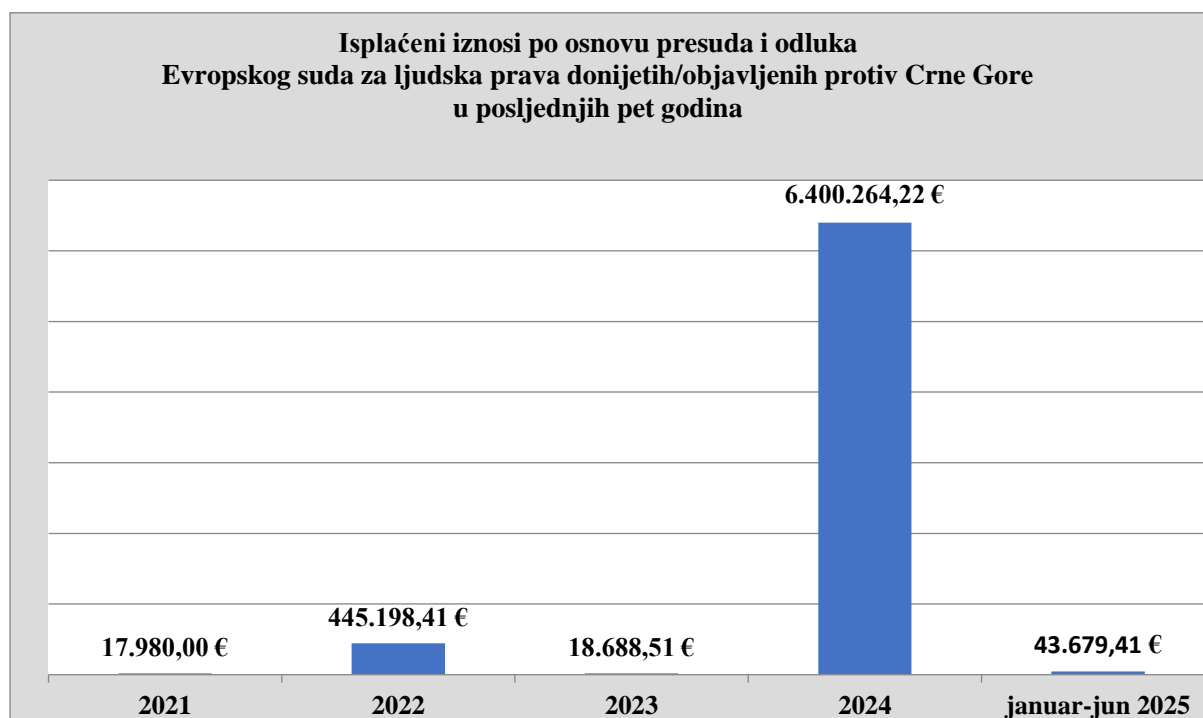
4. Isplata naknada nematerijalne i materijalne štete po presudama i odlukama Evropskog suda za ljudska prava donijetih/objavljenih protiv Crne Gore u periodu januar - jun 2025. godine

Odredbom člana 12 stav 3 Zakona o zastupniku Crne Gore pred Evropskim sudom za ljudska prava propisano je da se isplata iznosa dogovorenog prijateljskim poravnanjem ili naznačenog u presudi Evropskog suda za ljudska prava, vrši iz sredstava budžeta Crne Gore predviđenih za tu namjenu, u skladu sa zakonom.

Po osnovu presuda i odluka Evropskog suda za ljudska prava donijetih/objavljenih protiv Crne Gore tokom izvještajnog perioda, država Crna Gora je blagovremeno, u rokovima koje je odredio taj sud, isplatila podnosiocima predstavki na ime naknade nematerijalne štete, materijalne štete i troškova postupaka pred Evropskim sudom za ljudska prava, ukupan iznos od **43.679,41 €**, i to:

- po osnovu 1 presude iznos od 1.502,50 €;

- po osnovu 10 odluka iznos od 42.176,91 €, od čega iznos od 38.526,91 € zbog prekomjerne dužine trajanja postupaka pred Ustavnim sudom Crne Gore i iznos od 3.650,00 € zbog ponovljenih i nedovoljnih obrazloženja Višeg suda u Podgorici prilikom odlučivanja da se zamrznu bankovni računi podnosioca predstavke i da mu se zabrani raspolaganje imovinom u Crnoj Gori, uprkos dvije odluke Ustavnog suda Crne Gore kojima je utvrđena povreda u tom smislu.

5. Izrada Akcionih planova i Akcionih izvještaja

Odlukom Komiteta ministara od 2. decembra 2010. godine države članice, počev od 1. januara 2011. godine, imaju obavezu da dostavljaju Akcione planove o načinu izvršenja presuda Evropskog suda za ljudska prava u roku od šest mjeseci od pravosnažnosti, odnosno Akcione izvještaje ukoliko smatraju da su svoju obavezu prema presudi ili odluci Evropskog suda za ljudska prava izvršile.

Prilikom nadzora nad izvršenjem presuda i odluka Evropskog suda za ljudska prava, Komitet ministara veliku pažnju poklanja, kako izvršenju mjera naloženih presudom i odlukom koje se odnose na individualne mjere, tako i sprovođenju generalnih mjera, a koje imaju za cilj da se iste ili slične povrede u budućnosti ne ponove. Vrsta ovih mjera se može značajno razlikovati od predmeta do predmeta. Nekad Evropski sud za ljudska prava presudom tačno navede koje je generalne mjere potrebno preduzeti, a nekada je ostavljeno državi na ocjenu

koje mjere treba preduzeti, pri čemu Komitet ministara nadzire izvršenje kako individualnih, tako i generalnih mjera.

Posebna pažnja je posvećena pripremi i izradi Akcionih planova kojima se Komitet ministara obavještava o mjerama koje Crna Gora preduzima i njihovom napretku u cilju izvršenja presuda i odluka Evropskog suda za ljudska prava.

Kancelarija zastupnika je tokom izvještajnog perioda Odjeljenju za izvršenje presuda Evropskog suda za ljudska prava blagovremeno dostavila **4 Akciona plana i 1 Akcioni izvještaj** u kojima je detaljno predstavila sve individualne i generalne mjere koje je Crna Gora preduzela u postupku izvršenja presuda u sljedećim predmetima:

- 1) *Bagoje protiv Crne Gore*, dopuna Akcionog plana od 28. januara 2025. godine;
- 2) *Jovašević i drugi protiv Crne Gore*, Akcioni izvještaj od 28. februara 2025. godine;
- 3) grupa predmeta *Dedić i drugi protiv Crne Gore*, dopuna Akcionog plana od 3. aprila 2025. godine;
- 4) *Bigović protiv Crne Gore*, dopuna Akcionog plana od 28. aprila 2025. godine;
- 5) grupa predmeta *Siništaj i drugi protiv Crne Gore*, dopuna Akcionog plana od 6. juna 2025. godine.

Nadzor nad izvršenjem presuda i odluka Evropskog suda za ljudska prava završava se donošenjem konačne Rezolucije od strane Komiteta ministara, nakon što isti ocijeni da su u postupku izvršenja određene presude/odluke Evropskog suda za ljudska prava na nacionalnom nivou sprovedene i implementirane sve potrebne individualne i generalne mjere.

Tokom izvještajnog perioda Komitet ministara donio je **6 konačnih Rezolucija** u odnosu na Crnu Goru kojom je zatvorio nadzor nad izvršenjem presuda/odluka:

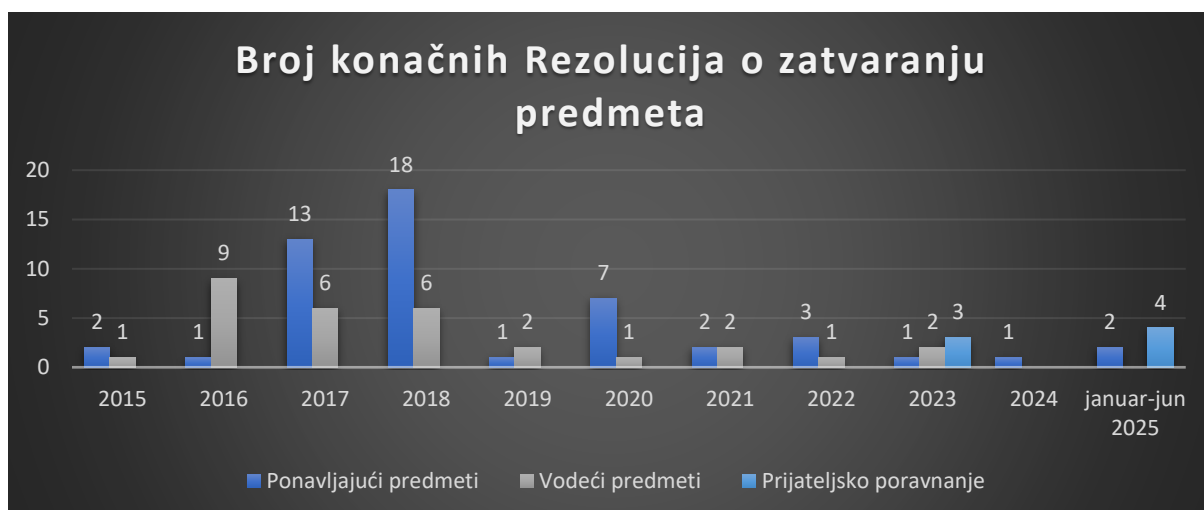
- *Alić protiv Crne Gore* (broj predstavke 38274/23, Rezolucija od 2. aprila 2025. godine), koja odluka se odnosila na prekomjernu dužinu trajanja postupka pred Ustavnim sudom Crne Gore;
- *Kićović protiv Crne Gore*, *Vukašinović protiv Crne Gore* i *Žunjić protiv Crne Gore* (broj predstavki 12204/24, 43076/22 i 51681/20, Rezolucija od 30. aprila 2025. godine), koje odluke su se odnosile na prekomjernu dužinu trajanja postupaka pred Ustavnim sudom Crne Gore (2 odluke) i na prekomjernu dužinu trajanja postupka pred upravnim organima (1 odluka);

- *Jovašević i drugi protiv Crne Gore* (broj predstavke 41809/14, Rezolucija od 12. juna 2025. godine), koja presuda se odnosila na prekomjernu dužinu trajanja upravnog postupka pred Regionalnom komisijom za povraćaj i obeštećenje Bijelo Polje;

- *Petrović i drugi protiv Crne Gore* (broj predstavki 16185/22, 29944/22, 29950/22, 38675/22, 42971/22, 43032/22, 51080/22, 5905/23 i 6294/23, Rezolucija od 12. juna 2025. godine), koja odluka se odnosila na prekomjernu dužinu trajanja postupaka pred Ustavnim sudom Crne Gore;

- *Mirotić protiv Crne Gore* (broj predstavke 12246/23, Rezolucija od 12. juna 2025. godine), koja odluka se odnosila na neizvršenje odluka domaćih sudova donijetih u korist bivšeg radnika privrednog društva „Radoje Dakić“ AD Podgorica – u stečaju a protiv navedenog privrednog društva;

- *Dedić i drugi protiv Crne Gore, Bešović i drugi protiv Crne Gore, Adrović i drugi protiv Crne Gore, Božović i drugi protiv Crne Gore, Boljević i drugi protiv Crne Gore, Abdović i drugi i drugi protiv Crne Gore i Živaljević i drugi protiv Crne Gore* (broj predstavki 4847/20, 21601/20, 8318/20, 42403/20, 21609/20, 21614/20 i 55668/19), Rezolucija od 12. juna 2025. godine), koje presude su se odnosile na neizvršenje odluka domaćih sudova donijetih u korist 605 bivših radnika privrednog društva „Radoje Dakić“ AD Podgorica - u stečaju a protiv navedenog privrednog društva i u kojima je zatvoren nadzor nad izvršenjem individualnih mjera, dok se nadzor nad izvršenjem generalnih mjera nastavlja u okviru grupe predmeta *Dedić i drugi protiv Crne Gore*.

V AKTIVNOSTI KANCELARIJE ZASTUPNIKA U CILJU AFIRMACIJE LJUDSKIH PRAVA I SLOBODA I PREVENCIJE NJIHOVOG KRŠENJA

Pored osnovnih nadležnosti koje se odnose na zastupanje države u postupcima pred Evropskim sudom za ljudska prava i koordinaciju postupka izvršenja presuda i odluka Evropskog suda za ljudska prava, Kancelarija zastupnika u kontinuitetu preduzima niz aktivnosti koje su vezane za afirmaciju ljudskih prava i sloboda i prevenciju njihovog kršenja od strane državnih organa, u cilju što efikasnije i potpunije primjene Konvencije i međunarodnih standarda, te prakse Evropskog suda za ljudska prava na nacionalnom nivou.

1. Prevođenje i diseminacija presuda/odluka Evropskog suda za ljudska prava donijetih u odnosu na Crnu Goru

Kancelarija zastupnika nastavila je sa praksom promptnog prevođenja i diseminacije presuda/odluka Evropskog suda za ljudska prava donijetih u odnosu na Crnu Goru, svim relevantnim državnim organima koji su dužni da dosljedno primjenjuju Konvenciju na nacionalnom nivou - sudovima, državnim tužilaštvima, Zaštitniku imovinsko-pravnih interesa Crne Gore, Centru za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, Komori stečajnih upravnika i Upravi za izvršenje krivičnih sankcija, a posebno onim državnim organima čije je postupanje dovelo do povrede konkretnog prava i/ili slobode zaštićenih Konvencijom.

Praksa diseminacije presuda i odluka Evropskog suda za ljudska prava donijetih u odnosu na Crnu Goru dodatno je ojačana diseminacijom presuda i odluka od strane Kancelarije zastupnika pojedinačno svakom sudiji/državnom tužiocu svih sudova/državnih tužilaštava na teritoriji Crne Gore u zavisnosti od pravnog pitanja o kojem je Evropski sud za ljudska prava odlučivao.

Presude Evropskog suda za ljudska prava donijete u odnosu na Crnu Goru prevođene su i objavljuvane na zvaničnim veb sajtovima Kancelarije zastupnika i Vrhovnog suda Crne Gore, u HUDOC bazi podataka, Katalogu propisa i Službenom listu Crne Gore i javno su dostupne svakom zainteresovanom licu, dok su odluke Evropskog suda za ljudska prava donijete u odnosu na Crnu Goru prevođene i objavljuvane na zvaničnom veb sajtu Kancelarije zastupnika i u HUDOC bazi podataka i javno su dostupne svakom zainteresovanom licu.

2. Radna posjeta Odjeljenja za izvršenje presuda Evropskog suda za ljudska prava Crnoj Gori

Dana 25. i 26. marta 2025. godine Kancelarija zastupnika je organizovala prvu zvaničnu radnu posjetu delegacije Odjeljenja za izvršenje presuda Evropskog suda za ljudska prava Crnoj Gori. Tokom navedene posjete, delegacija koju su činili šefica sektora u Odjeljenju za izvršenje presuda Evropskog suda za ljudska prava g-đa Clare Brown, šefica odsjeka u Odjeljenju za izvršenje presuda Evropskog suda za ljudska prava g-đa Bojana Nikolin i pravnik u Odjeljenju za izvršenje presuda Evropskog suda za ljudska prava g-din Nedim Kulenović, je zajedno sa zastupnicom g-đom Katarinom Peković i savjetnicom u Kancelariji zastupnika g-đom Simonom Jovanović, održala radne sastanke sa ministrom pravde Crne Gore g-dinom Bojanom Božovićem, predsjednicom Ustavnog suda Crne Gore g-đom Snežanom Armenko, predsjednicom Vrhovnog suda Crne Gore g-đom Valentinom Pavličić, vrhovnim državnim tužiocem g-dinom Miloradom Markovićem, v.d. direktora Uprave policije g-dinom Lazarom Šćepanovićem i predsjednicom Upravnog odbora Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu g-đom Ljiljanom Lakić.

Na radnom sastanku sa ministrom pravde, delegacija Odjeljenja za izvršenje presuda Evropskog suda za ljudska prava je posebno naglasila posvećenost, profesionalizam i izuzetne rezultate države Crne Gore u postupku izvršenja grupe predmeta *Dedić i drugi protiv Crne Gore* (formiranih po predstavkama bivših radnika privrednog društva „Radoje Dakić“ AD Podgorica – u stečaju) i istakla značaj preduzimanja daljih generalnih mjera u cilju potpunog izvršenja navedene grupe predmeta.

Pored navedenog, delegacija Odjeljenja za izvršenje presuda Evropskog suda za ljudska prava na pomenutim radnim sastancima razgovarala je o postignutim rezultatima i preduzimanju daljih individualnih i generalnih mjera:

- sa predsjednicom Ustavnog suda Crne Gore o izvršenju presuda *Siništaj protiv Crne Gore* i *Bigović protiv Crne Gore*;
- sa predsjednicom Vrhovnog suda Crne Gore o izvršenju presuda *Bigović protiv Crne Gore*, *Vlahović protiv Crne Gore* i *Bagoje protiv Crne Gore*;
- sa vrhovnim državnim tužiocem i v.d. direktora Uprave policije o izvršenju presuda *Siništaj i drugi protiv Crne Gore* i *Baranin i Vukčević protiv Crne Gore*; i
- sa predsjednicom Upravnog odbora Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu o izvršenju presuda *Bigović protiv Crne Gore*, *Dedić i drugi protiv Crne Gore*, *Siništaj i drugi protiv Crne Gore* i *Baranin i Vukčević protiv Crne Gore*.

Svi učesnici sastanka ukazali su na značaj efikasnog izvršenja presuda Evropskog suda za ljudska prava, a u cilju obezbjeđenja poštovanja prava i sloboda garantovanih Evropskom konvencijom o ljudskim pravima, na nacionalnom nivou.

3. Pripreme i sprovođenje aktivnosti u okviru predsjedavanja Crne Gore Komitetom ministara Savjeta Evrope u periodu novembar 2026 - maj 2027

Kao članica Radne grupe za pripremu i sprovođenje aktivnosti u okviru predsjedavanja Crne Gore Komitetom ministara Savjeta Evrope u periodu novembar 2026 - maj 2027, zastupnica je prisustvovala sastancima navedene Radne grupe koji su se održali u martu i junu 2025. godine. Zadaci navedene Radne grupe, koju je Vlada Crne Gore formirala u januaru 2025. godine, su između ostalog utvrđivanje plana aktivnosti za proces priprema predsjedavanja Crne Gore Komitetom ministara Savjeta Evrope u periodu novembar 2026 - maj 2027, utvrđivanje prioriteta predsjedavanja Crne Gore Komitetom ministara Savjeta Evrope u navedenom periodu, planiranje i pripremanje programa predsjedavanja Crne Gore Komitetom ministara Savjeta Evrope u navedenom periodu, pripremanje i revidiranje dokumenata koji služe kao osnov za planiranje i sprovođenje aktivnosti u vezi sa predsjedavanjem Crne Gore Komitetom ministara Savjeta Evrope u navedenom periodu, kontinuirano razmjenjivanje informacija o aktivnostima koje se sprovode sa tijelima Savjeta Evrope i pripremanje, koordinacija i realizacija aktivnosti u okviru predsjedavanja Crne Gore Komitetom ministara Savjeta Evrope u navedenom periodu.

4. Predavanja

Dana 16. aprila 2025. godine, zastupnica je održala predavanje u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu kandidatima za sudije osnovnih sudova, kandidatkinji za sudiju Privrednog suda Crne Gore, kandidatkinji za sudiju Upravnog suda Crne Gore i kandidatima za državne tužioce na teme:

- Obim prava na život - član 2 Konvencije;
- Koncept zaštite od torture - član 3 Konvencije i
- Sloboda i sigurnost ličnosti – član 5 Konvencije.

5. Članstvo u radnim grupama Savjeta Evrope

Zastupnica je tokom izvještajnog perioda, obavljala redovne dužnosti u okviru svog članstva u Upravnom odboru za ljudska prava Savjeta Evrope (CDDH), koji se bavi pitanjima koja se odnose: a) na sistem Evropske konvencije o ljudskim pravima od nacionalne primjene, preko funkcionisanja Evropskog suda za ljudska prava, do sprovođenja presuda Evropskog suda za ljudska prava, uključujući i nadzor od strane Komiteta ministara; i b) razvoj standarda ljudskih prava u hitnim ili izazovnim oblastima.

Zastupnica je takođe prisustvovala i sjednicama Komiteta ministara u vezi sa izvršenjem presuda Evropskog suda za ljudska prava.

Crna Gora je članica dvije radne grupe Savjeta Evrope:

- **DH-SYSC-PRO**, koja se bavi evaluacijom prvih efekata Protokola br. 15 i 16 uz Konvenciju;
- **CDDH-IA**, koja proučava efekte vještačke inteligencije na ljudska prava sa ciljem da do kraja 2025. godine pripremi nacrt CDDH Priručnika o ljudskim pravima i vještačkoj inteligenciji.

6. Članstvo u Mreži koordinatora postupka izvršenja (Execution Coordinators Network - ExCN)

Mreža koordinatora postupka izvršenja (ExCN) osnovana u junu 2024. godine predstavlja mrežu saradnje nacionalnih koordinatora za izvršenje presuda Evropskog suda za ljudska prava, koja ima za cilj da omogući državama članicama da se međusobno podržavaju u procesu izvršenja presuda Evropskog suda za ljudska prava i da ojača dijalog između nacionalnih koordinatora i relevantnih aktera Savjeta Evrope.

ExCN se sastoji od nacionalnih koordinatora za izvršenje presuda Evropskog suda za ljudska prava i predstavnika koje oni delegiraju. Treći sastanak nacionalnih koordinatora u postupku

izvršenja presuda Evropskog suda za ljudska prava održan je u junu 2025. godine u Strazburu, a Pravilnikom o radu navedene mreže predviđeno je da ista održava najmanje dva sastanka godišnje.

7. Ostale aktivnosti

Dana 31. januara 2025. godine zastupnica je prisustvovala svečanom otvaranju sudijske godine Evropskog suda za ljudska prava, koje se tradicionalno, posljednjeg petka u januaru mjesecu, održava u Strazburu. Povodom ovog događaja, predsjednik Evropskog suda za ljudska prava, g-din Marko Bošnjak, upriličio je svečani prijem za učesnike, najrespektabilnije nosioce pravosudnih funkcija i predstavnike akademskih zajednica država članica Savjeta Evrope. Tradicionalnom otvaranju sudijske godine prethodio je pravosudni seminar pod nazivom „Zaštita ljudskih prava u svijetu vještačke inteligencije, algoritama i velikih podataka“.

VI PREPORUKE I ZAKLJUČCI

1. Preporuke

Nakon sveobuhvatne analize presuda i odluka Evropskog suda za ljudska prava donijetih protiv Crne Gore i standarda izraženih u njima, kao i analize predmeta u radu Kancelarije zastupnika, u nastavku su navedene preporuke za preventivno djelovanje nadležnih državnih organa i otklanjanje utvrđenih nedostataka unutar crnogorskog pravnog sistema, koji bi mogli biti povod za podnošenje novih predavki protiv Crne Gore pred Evropskim sudom za ljudska prava.

Preporučuje se:

Ministarstvu pravde da:

- formira Registar/Evidenciju koji će na jasan, centralizovan i transparentan način obuhvatiti tačan broj neizvršenih pravosnažnih odluka nacionalnih sudova donijetih protiv privrednih društava, koja su nekada bila u društvenom/državnom vlasništvu, a sada su u većinskom ili manjinskom državnom vlasništvu, koje su kao neizvršene prijavljene u stečajnom postupku, a kasnije i priznate u Listi priznatih i osporenih potraživanja u stečajnom postupku, i po tom osnovu ukupan zbir neisplaćenih potraživanja;
- izvrši analizu da li je u cilju efikasnog rješavanja tih stečajnih postupaka neophodno izvršiti izmjene Zakona o zaštiti prava na suđenje u razumnom roku ili drugih zakona, ili eventualno preduzeti druge mjere;

- izvrši analizu da li je u cilju obezbjeđenja djelotvorne i potpune zaštite prava na pravično suđenje neophodno izvršiti izmjene Zakona o parničnom postupku u dijelu ispunjenja uslova za izjavljivanje prijedloga za dozvolu revizije po kriterijumu *ratione valoris* (član 397a stav 2 Zakona o parničnom postupku).

Ministarstvu prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine da u cilju sprječavanja budućih povreda prava na pravično suđenje zbog prekomjerne dužine trajanja postupaka pred Regionalnim komisijama za povraćaj i obeštećenje Podgorica, Bar i Bijelo Polje, koje povrede mogu biti utvrđene od strane Evropskog suda za ljudska prava i time dovesti do materijalnog opterećenja budžeta Crne Gore, naloži Regionalnim komisijama za povraćaj i obeštećenje Podgorica, Bar i Bijelo Polje da urade opsežnu analizu svih predmeta u radu pred tim komisijama i sačine planove za efikasno okončanje istih.

Upravnom sudu Crne Gore da preduzme sve neophodne mjere kako bi se smanjila prekomjerna dužina trajanja upravno-sudskih postupaka, a posebno onih postupaka koji se već više puta („ping-pong“) nalaze pred tom sudskom instancom, uz poštovanje načela i standarda za njihovu dužinu trajanja, shodno praksi Evropskog suda za ljudska prava, kako bi se predmetni postupci okončali u skladu sa zahtjevom „razumnog roka“. Posebnu pažnju u rješavanju u razumnom roku treba posvetiti predmetima koji se tiču povraćaja imovinskih prava i obeštećenja i eksproprijacije.

Privrednom sudu Crne Gore da preduzme sve neophodne mjere u kontekstu dužine trajanja stečajnih postupaka koji se nalaze u radu pred tim sudom, a posebno onih u kojima je stečajni dužnik privredno društvo koje je nekada bilo u društvenom/državnom vlasništvu, a sada je u većinskom ili manjinskom državnom vlasništvu, uz poštovanje načela i standarda za njihovu dužinu trajanja, shodno praksi Evropskog suda za ljudska prava, kako bi se predmetni postupci okončali u skladu sa zahtjevom „razumnog roka“ i obezbijedilo poštovanje načela pravne sigurnosti i vladavine prava, a samim tim preduprijedile i potencijalne buduće materijalne obaveze države Crne Gore koje bi po tom osnovu snosila zbog prekomjerne dužine trajanja navedenih postupaka.

Centru za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu da u cilju unaprjeđenja znanja stečajnih sudija, izvršnih sudija, sudskih savjetnika koji rade u izvršnom i stečajnom referatu, nastavi sa organizacijom obuka na temu efikasnosti stečajnog postupka i postupka izvršenja u kojima će kao predavači biti angažovani i pravni eksperti iz regiona, koji će prenijeti pozitivna i negativna

iskustva njihovih država u izvršenju presuda Evropskog suda za ljudska prava donijetih protiv tih država zbog neizvršenja nacionalnih pravosnažnih i izvršnih presuda donijetih u korist radnika a protiv privrednih društava koja su nekada bila u društvenom/državnom vlasništvu, a sada su u većinskom ili manjinskom državnom vlasništvu, kako bi se obezbijedilo što efikasnije sprovođenje stečajnih i izvršnih postupaka u skladu sa zahtjevima razumnog roka iz člana 6 Konvencije i spriječile buduće eventualne povrede ljudskih prava koje su utvrđene presudama Evropskog suda za ljudska prava.

Upravi za ljudske resurse da u okviru opštih programa obuka namjenjenih državnim službenicima u cilju sticanja, odnosno unaprjeđivanja osnovnih znanja i vještina, uvrsti obuke na temu postupka izvršenja presuda Evropskog suda za ljudska prava, kako bi se državni službenici bliže upoznali sa navedenim postupkom i obavezama koje su državni organi dužni da preduzmu u cilju efikasnog izvršenja presuda Evropskog suda za ljudska prava.

2. Zaključci

Zastupnica Crne Gore pred Evropskim sudom za ljudska prava predlaže da Vlada Crne Gore razmotri predmetni izvještaj i donese sljedeće

ZAKLJUČKE

1. Usvaja se **Izvještaj o radu Kancelarije zastupnika Crne Gore pred Evropskim sudom za ljudska prava u Strazburu za period januar - jun 2025. godine.**

2. Zadužuje se **Ministarstvo pravde** da:

- formira Registar/Evidenciju koji će na jasan, centralizovan i transparentan način obuhvatiti tačan broj neizvršenih pravosnažnih odluka nacionalnih sudova donijetih protiv privrednih društava, koja su nekada bila u društvenom/državnom vlasništvu, a sada su u većinskom ili manjinskom državnom vlasništvu, koje su kao neizvršene prijavljene u stečajnom postupku, a kasnije i priznate u Listi priznatih i osporenih potraživanja u stečajnom postupku, i po tom osnovu ukupan zbir neisplaćenih potraživanja;

- izvrši analizu da li je u cilju efikasnog rješavanja tih stečajnih postupaka neophodno izvršiti izmjene Zakona o zaštiti prava na suđenje u razumnom roku ili drugih zakona, ili eventualno preduzeti druge mjere;

- izvrši analizu da li je u cilju obezbjeđenja djelotvorne i potpune zaštite prava na pravično suđenje neophodno izvršiti izmjene Zakona o parničnom postupku u dijelu ispunjenja uslova za izjavljivanje prijedloga za dozvolu revizije po kriterijumu *ratione valoris* (član 397a stav 2 Zakona o parničnom postupku).

3. Zadužuje se **Ministarstvo prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine** da u cilju sprječavanja budućih povreda prava na pravično suđenje zbog prekomjerne dužine trajanja postupaka pred Regionalnim komisijama za povraćaj i obeštećenje Podgorica, Bar i Bijelo Polje, koje povrede mogu biti utvrđene od strane Evropskog suda za ljudska prava i time dovesti do materijalnog opterećenja budžeta Crne Gore, naloži Regionalnim komisijama za povraćaj i obeštećenje Podgorica, Bar i Bijelo Polje da urade opsežnu analizu svih predmeta u radu pred tim komisijama i sačine planove za efikasno okončanje istih.

4. Preporučuje se **Upravnom sudu Crne Gore** da preduzme sve neophodne mjere kako bi se smanjila prekomjerna dužina trajanja upravno-sudskih postupaka, a posebno onih postupaka koji se već više puta („ping-pong“) nalaze pred tom sudskom instancom, uz poštovanje načela i standarda za njihovu dužinu trajanja, shodno praksi Evropskog suda za ljudska prava, kako bi se predmetni postupci okončali u skladu sa zahtjevom „razumnog roka“. Posebnu pažnju u rješavanju u razumnom roku treba posvetiti predmetima koji se tiču povraćaja imovinskih prava i obeštećenja i eksproprijacije.

5. Preporučuje se **Privrednom sudu Crne Gore** da preduzme sve neophodne mjere u kontekstu dužine trajanja stečajnih postupaka koji se nalaze u radu pred tim sudom, a posebno onih u kojima je stečajni dužnik privredno društvo koje je nekada bilo u društvenom/državnom vlasništvu, a sada je u većinskom ili manjinskom državnom vlasništvu, uz poštovanje načela i standarda za njihovu dužinu trajanja, shodno praksi Evropskog suda za ljudska prava, kako bi se predmetni postupci okončali u skladu sa zahtjevom „razumnog roka“ i obezbijedilo poštovanje načela pravne sigurnosti i vladavine prava, a samim tim preduprijedile i potencijalne buduće materijalne obaveze države Crne Gore koje bi po tom osnovu snosila zbog prekomjerne dužine trajanja navedenih postupaka.

6. Preporučuje se **Centru za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu** da u cilju unaprjeđenja znanja stečajnih sudija, izvršnih sudija, sudskih savjetnika koji rade u izvršnom i stečajnom referatu, nastavi sa organizacijom obuka na temu efikasnosti stečajnog postupka i postupka izvršenja u kojima će kao predavači biti angažovani i pravni eksperti iz regiona, koji će prenijeti pozitivna i negativna iskustva njihovih država u izvršenju presuda Evropskog suda za ljudska

prava donijetih protiv tih država zbog neizvršenja nacionalnih pravosnažnih i izvršnih presuda donijetih u korist radnika a protiv privrednih društava koja su nekada bila u društvenom/državnom vlasništvu, a sada su u većinskom ili manjinskom državnom vlasništvu, kako bi se obezbijedilo što efikasnije sprovođenje stečajnih i izvršnih postupaka u skladu sa zahtjevima razumnog roka iz člana 6 Konvencije i spriječile buduće eventualne povrede ljudskih prava koje su utvrđene presudama Evropskog suda za ljudska prava;

7. Zadužuje se **Uprava za ljudske resurse** da u okviru opštih programa obuka namjenjenih državnim službenicima u cilju sticanja, odnosno unaprjeđivanja osnovnih znanja i vještina, uvrsti obuke na temu postupka izvršenja presuda Evropskog suda za ljudska prava, kako bi se državni službenici bliže upoznali sa navedenim postupkom i obavezama koje su državni organi dužni da preduzmu u cilju efikasnog izvršenja presuda Evropskog suda za ljudska prava.

Zastupnica Crne Gore
pred Evropskim sudom za ljudska prava
Katarina Peković